

Opas hautausjärjestelyihin

Sisällys

Tietoa hautauksen järjestämisen tueksi.....	2
Hautaustavan valinta: arkkuhautaus vai tuhkaus?.....	3
Arkun ja uurnan valinta.....	4
Siunaus- tai saattotilaisuus.....	5
Muistotilaisuus.....	6
Perunkirjoitus.....	6
Muistilista hautauksen järjestämiseen.....	7
Yhteystietomme.....	8

Tietoa hautauksen järjestämisen tueksi

Omaisien kuolema on aina tilanne, joka pysäyttää ja yllättää. Seuraavien viikkojen aikana on paljon hoidettavia asioita, joista monilla ei vielä ennestään ole kokemusta. Tämän oppaan tarkoitus on kertoa, mitä vaiheita ja muistettavaa hautauksen järjestämiseen kuuluu.

Lain mukaan hautausjärjestelyistä vastaavat ensisijaisesti vainajan puoliso tai avopuoliso sekä lähimmät perilliset, ellei vainaja ole erikseen toivonut tietyn henkilön huolehtivan hautausjärjestelyistä. Jos vainajan omat toiveet eivät ole tiedossa, järjestävät omaiset päättävät yhdessä hautaus-tavasta ja -paikasta.

Hautausjärjestelyt voi aloittaa heti kuolemanta-pauksen jälkeen. Yleensä hautaus hoidetaan 2–4 viikon kuluessa kuolemasta. Omaiset voivat kaikessa rauhassa miettiä yhdessä sopivaa ajankohtaa siunaus- tai saattotilaisuudelle.

Oppaan lopusta löytyvässä muistilistassa hoidettavat asiat on vielä esitetty selkeästi aikajärjestyksessä, mikä toivottavasti helpottaa hautausjärjestelyjen tekemistä ja muita omaisen kuoleman jälkeen tehtäviä asioita.

Autamme mielellämme myös käytännön tasolla hautausjärjestelyjen suunnittelussa ja toteuttamisessa. Yhteystietomme löydät oppaan viimeiseltä sivulta.

Ville Sutinen
Hautauspalvelu eHautaus Oy

Hautaustavan valinta: arkku vai tuhkaus?

Hautaustavan valintaan voivat vaikuttaa niin tunnetekijät kuin käytännön syytkin. Joskus vainaja on myös itse saattanut ilmaista toiveensa hautaustavasta.

Arkkuhaudaus

Perinteinen arkkuhaudaus tarkoittaa vainajan hautaamista arkussa seurakunnan hautausmaalle. Jokaisella on oikeus hautapaikkaan oman kotipaikkakuntansa hautausmaalla seurakuntaan kuulumisesta riippumatta. Jos vainaja halutaan haudattavan muun paikkakunnan hautausmaalle, on hautapaikkaa anottava kyseiseltä seurakunnalta.

Sukuhautaan hautaamista suunniteltaessa kannattaa ensin tarkistaa, onko haudaus mahdollinen. Asiaan vaikuttavat sukuhaudan hautasijojen määrä sekä aiemmin haudattujen vainajien hautausajat. Jos sukuhaudaa ei ole käytettävissä, vainajalle varataan uusi hautapaikka. Hauta lunastetaan yleensä 25 vuodeksi kerrallaan.

Kun vainaja haudataan seurakunnan ylläpitämälle hautausmaalle, haudan kaivaminen ja peittäminen sekä sovittaessa myös haudanhoito jatkossa järjestyvät seurakunnan kautta. Periaatteessa vainaja voidaan haudata arkussa muuallekin kuin hautausmaalle, mutta se on hyvin harvinaista ja siihen vaadittava lupa-käytäntö on monimutkainen.

Tuhkahautaus

Tuhkahautaus on yhä yleisempi hautaus-tapa, ja nykyään yli puolet suomalaisista haudataan tuhkattuna. Tuhkaus on myös arkkuhautausta ekologisempi hautaustapa. Tuhkahautaus saattaa olla arkkuhautausta edullisempi vaihtoehto ja tilan puutteen vuoksi joiltakin hautausmailta on saatavissa vain uurnahautapaikkoja.

Vainajan tuhka pitää haudata vuoden sisällä, ja krematoriot säilyttävät tuhkaa korkeintaan vuoden. Hautaustapoja on monia: uurnalle voidaan hankkia uusi oma hauta tai haudata se sukuhautaun. Tuhka voidaan myös sirotella hautausmaan muistolehtoon, jossa on yleensä muistomerkki vainajien muistolaattoja varten.

Tuhkan voi sirotella muuallekin kuin hautausmaalle tontin omistajan luvalla. Tuhkan sirottamista ei voi tehdä talvella, vaan sulan maan aikaan. Mereen tai järveen sirotteluun on oltava vesialueen omistajan lupa. Monet kunnat ovat osoittaneet tiettyjä vesialueita, joihin tuhkan voi sirotella. Tuhka on myös aina siroteltava tai haudattava kerralla yhteen paikkaan.

Hautauslupa

Vainajaa viimeiseksi hoitanut lääkäri kirjoittaa kuolintodistuksen liitteenä hautausluvan, joka toimitetaan hautaustoimistolle tai seurakuntaan, jossa vainaja haudataan. Hautaustoimisto ottaa yhteyttä tähän paikkaan ja saa hautausluvan sieltä. Joskus se saatetaan myös antaa omaisille ja he toimittavat sen hautaustoimistolle.

Arkun ja uurnan valinta

Arkkuja ja uurnia on tarjolla laaja valikoima. Arkku tarvitaan aina, vaikka hautaustavaksi valittaisiinkin tuhkaus, sillä siunaustilaisuudessa vainaja on arkussa ja myös tuhkaus tapahtuu arkun kanssa.

Arkku

Vainaja tuodaan siunaustilaisuuteen arkussa, jossa arkku on näkyvillä saattojoukolle. Sillä on siis tärkeä rooli katseiden keskipisteinä, ja sen usein halutaan kuvastavan jollain tavalla myös vainajaa.

Arkkuvaihtoehtoja on paljon edullisemmasta puuvillalla verhoillusta mäntyarkusta yksilöllisiin jalopuuarkkuihin saakka. Useimmat arkut sopivat sekä hautaamiseen että tuhkaamiseen.

Arkkuja on saatavilla kahvoilla ja ilman. Kun vainaja on tarkoitus tuhkata, saattotilaisuus saatetaan järjestää ns. hiljaisena tilaisuutena, jossa arkku on valmiina kappelissa saatoväen saapuessa ja jää sinne heidän poistuessaan.

Silloin arkun kantajia ei tarvita eikä näin ollen kahvojakaan. Jos arkku kannetaan autoon siunauksen jälkeen, kahvat tarvitaan.

Arkkuhautauksessa kahvoille ei pääsääntöisesti ole tarvetta, sillä arkku kannetaan aina liinoilla hautaan. Joissain tapauksissa arkku saatetaan kuitenkin kantaa kahvoista kirkkoon. Arkulle tarvitaan yleensä kuusi kantajaa.

Uurna

Vainajan tuhkalle tarkoitettu urna on arkun tapaan usein puinen, ja malleja on saatavilla monenlaisia. Urna voidaan valita kuvastamaan vainajalle tärkeitä arvoja esimerkiksi materiaalin, verhoilun tai koristelujen suhteen.

Jos tuhka on tarkoitus sirotella hautausmaalle, mereen tai luontoon, urna tarvitaan vain tuhkan kuljetukseen. Tähän tarkoitukseen seurakunnista on saatavilla pahviuurnia, joko veloituksetta tai pientä maksua vastaan.

Hautajaiskukat

Siunaus- tai saattotilaisuuteen on tapana tuoda kukkia ja kukkalaitteita, jotka lasketaan arkun päälle. Kukat saa yleensä hautaus toimiston kautta, mutta myös monet kukkakaupat toimittavat kukat suoraan hautajaistilaisuuteen. Kukkiin liitetään yleensä nauha tai kortti, johon kirjoitetaan jäähyväistervehdys.

Siunaus- tai saattotilaisuus

Vainajan vakaumuksen mukaan voidaan valita joko perinteinen siunaustilaisuus tai neutraalimpi saattotilaisuus.

Siunaustilaisuus

Kun vainaja haudataan hautausmaalle, siunaustilaisuus järjestetään usein hautausmaan kappelissa. Jos vainaja tuhkataan, siunaustilaisuus pidetään yleensä ennen sitä, mutta joissain tapauksissa voidaan siunata myös tuhka. Omaisten halutessa vainajan näyttö avoimessa arkussa voidaan sopia ennen siunaustilaisuutta.

Lauantai on hautauspäivänä yleisin, joten joskus on järkevää valita jokin muu viikonpäivä vapaan siunausajan saamiseksi nopeammin.

Kirkkoon kuuluneen vainajan siunaa yleensä oman seurakunnan pappi. Omaiset voivat esittää toiveita esimerkiksi vainajalle tutusta papista, ottaa häneen

suoraan yhteyttä tai jättää asian hautaus toimiston hoidettavaksi. Pappi keskustelee omaisten kanssa ennen siunaustilaisuutta, jotta hän osaa kirjoittaa vainajalle sopivan puheen.

Luterilaisella siunaustilaisuuden kaavalla järjestettyyn tilaisuuteen kuuluvat urkusoitto, virsi, puhe ja siunaaminen, kukkatervehdysten tuominen, loppuvirsi ja loppusoitto. Omaiset voivat halutessaan suunnitella tämän lisäksi myös muuta ohjelmaa. Siunaustilaisuuteen painatetaan usein ohjelmalehti, josta ilmenee siunaustilaisuuden kulku ja mahdollisen muistotilaisuuden paikka.

Kirkkoon kuulumattoman saattotilaisuus

Omaiset voivat päättää kirkkoon kuulumattoman vainajan saattotilaisuuden ohjelman itse. Myös siunaus voidaan toimittaa kirkkoon kuulumattomille, mutta tässä menettellään aina vainajan tahdon mukaan. Uskonnotonkin saattotilaisuus voidaan usein järjestää seurakunnan kappelissa.

Vainajan kuljetukset

Vainaja tarvitsee vähintään yhden kuljetuksen siunaus-, hautaus- tai tuhkauspaihalle, ja tilanteesta riippuen useammankin. Niistä sovitaan hautaustoimiston kanssa.

Muistotilaisuus

Siunaus- tai saattotilaisuuden jälkeen pidetään usein muistotilaisuus esimerkiksi seurakuntasalissa, muussa sopivassa juhlatilassa tai kotona.

Muistotilaisuuden runko

Muistotilaisuuteen ei ole virallista kaavaa, vaan se voidaan järjestää vapaamuotoisesti. Yleensä muistotilaisuuksissa nimensä mukaisesti muistellaan vainajaa, pidetään puheita ja luetaan adressit. Tilaisuudessa voidaan myös tarjoilla ruokaa, kakkua ja kahvia.

Muistotilaisuus halutaan usein tehdä sel-laiseksi kuin vainaja olisi sen halunnut olevan. Tilaisuudessa on usein muistopöytä, jolle voidaan laittaa vainajan kuvia, kynttilöitä, kukkia ja vainajalle tärkeitä esineitä.

Muistotilaisuuteen voidaan kutsua kaikki siunaus- tai saattotilaisuuteen osallistuneet tai tilaisuus voidaan viettää lähimpien ihmisten kesken. Joskus muistotilaisuus järjestetään vasta myöhemmin uurnanlaskun tai siroittelun yhteydessä.

Perunkirjoitus

Kolmen kuukauden kuluessa vainajan kuolemasta on tehtävä perunkirjoitus. Perunkirjoituksia tekevät hautausoimistot ja lakitoimistot, mutta perunkirjoituksen voi halutessaan tehdä myös itse.

Perunkirjoitus

Perukirja on verottajalle annettava selvitys kuolinpesän varoista ja veloista sekä pesän osakkaista eli perillisistä ja testamentinsääjistä. Verottaja laskee perukirjan perusteella perillisten perintöosuudet sekä heille tulevan perintöveron määrän.

Perukirjan perusteella suoritetaan perunkirjoitus. Perunkirjoitustilaisuuden järjestämisestä vastaa yleensä parhaiten vainajan varallisuustilanteen tunteva henkilö, useimmiten hänen puolisonsa tai lapsensa. Tilaisuuteen kutsutaan kaikki pesän osakkaat ja leski. Perunkirjoituksen toimittamiseen vaaditaan kaksi uskottua miestä, jotka usein ovat pankista tai lakiasiaintoimistosta, mutta voivat olla pesän osakkaitakin.

Muistilista hautauksen järjestämiseen

eHautaus hoitaa nämä puolestasi

- ☐ Sovi keskusteluaika papin kanssa
- ☐ Valitse hautautapa (arkkuhautaus vai tuhkaus)
- ☐ Sovi hautapaikka
- ☐ Valitse arkku ja tarvittaessa uurna
- ☐ Sovi vainajan kuljetuksista ja katsomisesta
- ☐ Tilaa kukat
- ☐ Toimita hautauslupa seurakuntaan

- ☐ Tilaa hautakiveen kaiverrus tai uusi hautakivi
- ☐ Hoida perunkirjoitus

Nämä asiat jäävät vielä hoidettavaksesi

- ☐ Sovi muistotilaisuuden tarjoilusta
- ☐ Painata hautajaisten ohjelmalehti
- ☐ Kutsu hautajaisvieraat
- ☐ Varaa paikka muistotilaisuudelle
- ☐ Valitse arkun kantajat

Kaikke ei ole pakko hoitaa itse

Kun annat hautajaisjärjestelyt Hautauspalvelu eHautaus Oy:n hoidettavaksi, voit luottaa ystävälliseen ja ammattitaitoiseen palveluumme.

Tämän oppaan kirjoitti Hautauspalvelu eHautaus Oy

Olemme hautauspalvelu, joka on perustettu helpottamaan ja selkeyttämään hautajaisten järjestämistä. Kauttamme hautajaisjärjestelyt on mahdollista suunnitella verkossa, ja me hoidamme kaiken asiakkaamme puolesta. Tutustu palveluumme sivuillamme osoitteessa ehautaus.fi.

Kun tarvitset apuamme hautauksen järjestämisessä, voit ottaa meihin yhteyttä puhelimitse, sähköpostitse tai yhteystietolomakkeella. Voit myös aloittaa hautausjärjestelyjen suunnittelun suoraan sivuillamme.

Aloita suunnittelu

Hautauspalvelu eHautaus Oy

Asiakaspalvelu
040 940 1144
info@ehautaus.fi

Ville Sutinen
ville@ehautaus.fi

